

[Lone Dybkjær]

grad får spredt viden om, hvad der foregår i det internationale miljø, til andre end bare dem, der deltager i forhandlingerne. Jeg synes lidt mere generelt, at problemerne med det internationale samarbejde er, at informationerne meget ofte stopper ved forhandlingerne. Det viser sig erfaringsmæssigt, at det er svært at sprede viden om, hvad der foregår internationalt, hvis ikke man på en eller anden måde har nogle personer med tilknytning til systemet. Jeg er godt klar over, at det er der i en lang række sammenhænge, men alligevel er spørgsmålet, om vi ikke godt kunne gøre noget mere. Perspektivet bør, som jeg sagde, være præget af den grundholdning, at vi ikke bare kan fortsætte, som vi gør. Jorden kan ikke overleve, hvis vi blot fortsætter.

Når det er så vigtigt, at Danmark går i spidsen, er det, fordi vi har et overskud – selv om vi skal tænke på økonomien – som andre lande ikke har. Vi har sådan set en basisøkonomi her i landet, der gør, at vi godt kan satse på det internationale samarbejde. Vi kan godt tillade os at gå i spidsen for det. Det er den ene grund.

Den anden grund til, at vi skal gøre det, er, at vi med det udgangspunkt har mulighed for en påvirkning, og her er det selvfølgelig vigtigt, at vi navnlig i EF-sammenhæng gør noget, men det gælder også i andre sammenhænge, og dér synes jeg, at svovlforureningsdiskussionen var et meget godt eksempel på, at vi kunne påvirke, fordi vi selv havde lavet noget på hjemmefronten. Det mener jeg vi skal fortsætte med, og derfor er der ikke noget med, at vi kun skal ligge i hælene på, hvad andre lande gør, vi skal faktisk gå i spidsen.

Hvis vi så skal kigge bredt på områderne og ikke gå ind i konventionerne, som nogle har gjort, vil jeg sige, at det helt afgørende, som vi diskuterer i forbindelse med energidebatten, men som vi også bør diskutere i forbindelse med miljødebatterne, naturligvis er hele energiområdet. Så vidt jeg mindes, hørte jeg ikke ordet »energi« nævnt, i hvert fald kun meget indirekte i miljøministerens tale, men jeg tror faktisk, det er vigtigt, at vi får også energi sat meget højt op, når vi diskuterer miljøproblemer, lige så vel som vi bør sætte miljøet meget højt op, når vi diskuterer energiproblemer; en sammenkobling af de to er nok det mest relevante, der kan ske inden

for begge områder, hvis ikke vi skal ødelægge Jorden.

Så synes jeg, det er vigtigt også at få taget hul på det princip, vi har anvendt her i landet i forbindelse med miljølovgivninger af forskellige slags, nemlig fortyndingsprincippet og spredningsprincippet, for i virkeligheden er det jo det, vi må sige ikke holder. Vi er jo nogle, der har kigget på jordkloden hele tiden som det, den er, men alligevel har man jo tilladt sig at sige, at bare vi smider svovlen højt nok op i luften, ja, så går det nok; at den så falder ned i Sverige er ikke vores problem. Og vi har jo også tilladt os at sige, at havet kunne modtage alting, bare der ikke kom for meget af det, og det er rigtigt til en vis grænse, men det er bestemt ikke rigtigt, når vi har 5 milliarder eller flere mennesker på jordkloden. Dér holder principperne om fortynding og spredning ikke, og det kan vi lige så godt tage ind allerede nu i de internationale diskussioner. Det fører selvfølgelig til, at de reguleringsaftaler, som vi kommer til at lave globalt set, nødvendigvis bliver strammere og strammere.

Vi vil aldrig kunne gardere os imod, at der sker uheld. Det vil være ønskeligt, at vi ikke får Rhinen-uheld, og at vi ikke får den almindelige tilsvining, men jeg tror, vi skal gøre os klart, at selvfølgelig vil der ske nogle uheld af den type, altså i form af nogle udslip. Det afgørende i denne sammenhæng er, at disse udslip ikke er katastrofalt farlige, og at vi i øvrigt har en tilstand, der kan tillade uheld. Det, vi må konstatere i samarbejdet, sådan som det ser ud i dag globalt set, er, at vi stort set ikke kan tillade os nogen uheld, uden at det går helt galt i nogle områder, og derfor skal vi altså længere ned, end vi er, hvis vi skal kunne klare også nogle uheld.

Så var der spørgsmålet om reguleringsaftalerne.

Der er nogle af ordførerne, der har været inde på spørgsmålet om Tjernobyl, og dér må man sige, at det nye i forbindelse med Tjernobyl er jo ikke regulering, men etablering. Det er det, der er afgørende. Kan vi i virkeligheden tillade en række virksomheder at blive etableret? Vi er nogle, der mener, at atomkraft i virkeligheden ikke bør etableres nogen steder, og Tjernobyl var jo et meget godt eksempel på, at næsten uanset hvor langt væk det bliver etableret, går det ud over os. Derfor bør også også i forbindelse